Evaluatie

Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019

Gemeente Overbetuwe

Werkgroep Evaluatie Samenhangend Handhavingsbeleid

November 2020

Managementsamenvatting

In het Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019 (hierna: Handhavingsbeleid) is opgenomen dat dit beleid gedurende de looptijd tweemaal geëvalueerd zal worden. De eerste (tussen)evaluatie is in 2018 gedaan. In 2020 is, in afstemming met de portefeuillehouder de voorliggende (eind)evaluatie uitgevoerd. Zowel de tussenevaluatie als de eindevaluatie vormen input voor het nieuw op te stellen handhavingsbeleid.

Na de aanleiding, opdrachtformulering en evaluatie-aanpak, treft u vanaf hoofdstuk 4 onze bevindingen en aanbevelingen aan. Wij geven dit hieronder in ingedikte vorm weer. Voor een meer uitgebreide toelichting verwijzen wij u graag naar de betreffende hoofdstukken.

Bevindingen
In de kern komen onze bevindingen er op neer dat het in het nieuwe Handhavingsbeleid en de daar uit voortvloeiende stukken (zoals uitvoeringsprogramma's) wenselijk is dat er preciezer en concreter (waar mogelijk SMART) invulling wordt gegeven aan de doelstellingen en uitgangpunten van dit beleid. Enkele voorbeelden:

- Niet alle doelstellingen uit het Handhavingsbeleid zijn SMART geformuleerd en/of hebben een duidelijke relatie met de prioriteitenmatrix.
- De cyclus zoals beschreven in het Handhavingsbeleid wordt deels gevolgd, maar met vertraging. Er wordt bijvoorbeeld niet jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld. Waar wél een uitvoeringsprogramma werd opgesteld (laatstelijk 2017) werden activiteiten en prioriteiten alleen op hoofdlijnen beschreven.
- In de begroting zijn structureel middelen beschikbaar t.b.v. het handhavingsbeleid. In het Handhavingsbeleid zelf staan echter geen concrete aanknopingspunten voor het financiële kader. Omdat er na 2017 geen uitvoeringsprogramma meer is opgesteld ontbreekt een recente analyse tussen de benodigde capaciteit en de hoeveelheid werk.
- De handhaafbaarheid van nieuw beleid krijgt niet altijd voldoende aandacht: toezicht en handhaving is nog niet in alle relevante beleidsstukken opgenomen.

Aanbevelingen
Op basis van het voornoemde doen wij aanbevelingen. De belangrijkste:

- Geef duidelijk aan waar taken/verantwoordelijkheden liggen in het nieuwe Handhavingsbeleid.
- Formuleer de doelstellingen in het nieuwe Handhavingsbeleid SMART (concreet en waar mogelijk) en leg een duidelijk verband tussen de doelstellingen en de prioriteitenmatrix.
- Maak beter inzichtelijk hoe lopende zaken zich verhouden tot de prioriteitenmatrix
- Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma en nieuwe handhavingsbeleid, moeten de wettelijke kaders gevolgd worden. Maak inzichtelijk aan welke materiële en formele eisen voldaan moet worden en handel hiernaar. Zorg dat dit uitvoeringsprogramma jaarlijks wordt opgesteld.
- Benoem in het uitvoeringsprogramma niet alleen de prioriteiten, maar benoem de daadwerkelijke activiteiten die je gaat ondernemen.
- Neem bij implementatie van het nieuw op te stellen beleid de communicatie met inwoners, instellingen en ondernemers mee.
- Zorg dat toezicht én handhaving onderdeel gaan uitmaken van de relevante beleidsstukken. Neem de handhaafbaarheid van nieuw beleid mee.

Werkgroep Evaluatie Samenhangend Handhavingsbeleid
November 2020

Inhoudsopgave

Voorblad	p. 1
Managementsamenvatting	p. 2
Inhoudsopgave	p. 3
1. Aanleiding	p. 4
2. Opdrachtformulering	p. 4
3. Evaluatie-aanpak	p. 4
4. Uitvoering handhavingsbeleid	p. 6
5. Bevindingen vanuit vragenlijst	p. 10
6. Aanbevelingen	p. 12

1. Aanleiding

In het Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019 is opgenomen dat het beleid gedurende de looptijd tweemaal geëvalueerd zal worden. Bij het vaststellen van het beleid door de raad (op 7 januari 2014) is een motie aangenomen, waarin de raad het college vraagt om de beleidsevaluatie na drie jaar voor te leggen aan de raad en de raad daarbij te informeren over de vorderingen.

De eerste (tussen)evaluatie is in 2018 gedaan[1]. In 2020 is, in afstemming[2] met de portefeuillehouder de voorliggende (eind)evaluatie gedaan. Zowel de tussenevaluatie als de eindevaluatie vormen input voor het nieuw op te stellen handhavingsbeleid.

2. Opdrachtformulering

Doelstelling evaluatie
- Beoordelen in hoeverre de verrichte taken die voortvloeien uit het handhavingsbeleid, een bijdrage hebben geleverd aan het behalen van de in het beleid gestelde (maatschappelijke) doelstellingen.
- Op basis van de bevindingen uit de evaluatie aanbevelingen / verbetervoorstellen doen voor het nieuw op te stellen beleid.

Centrale onderzoeksvraag
In hoeverre zijn de in de nota Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019 gestelde (maatschappelijke) doelstellingen behaald?

3. Evaluatie-aanpak

In deze evaluatie hebben wij ons gebaseerd op de tussenevaluatie uit 2018. In de tussenevaluatie werden, op basis van de antwoorden op destijds geformuleerde toetsvragen, een aantal aanbevelingen gedaan. Die aanbevelingen waren gericht op het lopende handhavingsbeleid en het nieuw op te stellen handhavingsbeleid. Wij hebben getoetst of deze aanbevelingen adequaat zijn opgevolgd en, in het verlengde daarvan, beoordeeld of de doelstellingen uit het Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019 zijn behaald. Deze toetsing heeft op twee manieren plaatsgevonden: veldonderzoek en deskresearch. De hieruit opgehaalde informatie is gebruikt om invulling te geven aan de hoofdstukken verderop in deze evaluatie.

Veldonderzoek
Tijdens ons veldonderzoek hebben wij interviews afgenomen met collega's. Daarbij hebben we, en dit is een toevoeging ten opzichte van de tussenevaluatie uit 2018, ook interviews afgenomen bij het bestuur en onze externe partners. Deze interviews zijn via een aantal kanalen afgenomen: fysiek, telefonisch en per e-mail. Wij hebben de volgende partijen geïnterviewd:

Externe partijen:
- Medewerker ODRA
- Medewerker Politie
- Medewerker Veiligheidsregio

Bestuur:
- Portefeuillehouder

[1] 18inf00048
[2] 20int02894

Collega's:

- Een drietal omgevingsjuristen
- Financieel adviseur
- Toezichthouder
- BOA
- Concerncontroller
- Medewerker AO/IB

Deskresearch

Tijdens ons deskresearch hebben wij een aantal documenten geraadpleegd en het programma Squit:

- Landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999 (d.d. 2013) - 14bw000289
- Beleidsregel dwangsommen 2014 - 14int02971
- Milieujaarplan ODRA 2013-2014 - 13bw000137
- Werkprogramma ODRA 2015 - 15ink08504
- Werkprogramma ODRA 2016 - 16int01496
- Werkprogramma ODRA 2017 - 17bes00566
- Werkprogramma ODRA 2018 - 18ink01921
- Meerjarenverslag fysieke leefomgeving 2014-2016 -17bes00567
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2014-2015 - 14int00171
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 -17bes00568
- Verordening 'Kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht' voor taken die bij de ODRA zijn belegd -16rb000047
- Regionaal Hennepconvenant 25-08-2014 – 14uit21920
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2015 – 15bb00007
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2017 - 17bb00017.
- Werkprogramma ODRA 2019 – 18ink18689
- Werkprogramma ODRA 2020 – 19ink20043
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2019 - 20ink07445
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2019 - https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Overbetuwe/623161/CVDR623161_1.html

4. Uitvoering handhavingsbeleid

Historie
Op 7 januari 2014 heeft de raad het Samenhangend Handhavingsbeleid 2014-2019 vastgesteld. Het college van B&W heeft vooruitlopend op dit beleid van de raad op 26 november 2013 het Uitvoeringsprogramma Samenhangende Handhaving 2014-2015 vastgesteld. In dit Uitvoeringsprogramma 2014-2015 is concreet aangegeven welke toezicht-en handhavingsactiviteiten in de fysieke leefomgeving worden uitgevoerd. Voor 2016 is het Uitvoeringsprogramma 2014-2015 gehanteerd.

In de Uitvoeringsagenda 2016-2018 van het college is als speerpunt opgenomen het opstellen van een uitvoeringsprogramma handhaving voor 2017. Op 17 juli 2017 is daarop het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 vastgesteld. In dit Uitvoeringsprogramma wordt aangegeven welke activiteiten op het gebied van toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving worden uitgevoerd, op basis van de gestelde doelen en prioriteiten in het beleidsplan van de raad. De toezicht- en handhavingstaken op het beleidsveld milieu, die zijn overgeheveld naar de ODRA, zijn daarbij buiten beschouwing gelaten. Daarvoor wordt jaarlijks een werkprogramma door de ODRA opgesteld.

Voor 2018 is geen nieuw Uitvoeringsprogramma Handhaving vastgesteld. Daartoe is besloten omdat het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 nog maar kort in werking en nog volledig actueel was. Het Uitvoeringsprogramma sluit prima aan bij de keuzes die in het Samenhangend handhavingsbeleid 2014-2019 door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Ook voor de opvolgende jaren is nog gewerkt vanuit het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017.

Werkzaamheden 2018 – 2020
Met het samenhangend handhavingsbeleid is beoogd de integrale uitvoering van gemeentelijke handhavingstaken te bevorderen en de kwaliteit van de taakuitvoering te verbeteren. In hoeverre dit is bereikt blijkt uit het volgende.

Integrale aanpak controles bedrijven en evenementen
Evenals in de periode 2014-2017 hebben er integrale controles op bedrijventerreinen en op specifieke locaties plaatsgevonden waarbij verschillende disciplines binnen en buiten de gemeente zijn betrokken (o.a. Boa's, toezichthouders bouwen en wonen, juridische handhaving, politie, brandweer, ODRA, Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en belastingdienst. Per geval wordt bekeken welke disciplines bij de controle aansluiten. Voordeel van deze integrale aanpak is dat verschillende toezichthouders tegelijkertijd de bedrijven bezoeken. Dit beperkt voor de bedrijven het aantal controlemomenten.
Controles van evenementen gebeurt ook regelmatig integraal, meestal in een samenwerking tussen gemeentelijke toezichthouders met politie en/of brandweer.

Buurtpreventie
Buurtpreventie draagt bij aan preventief toezicht. Zo kan bijvoorbeeld vandalisme worden voorkomen of gesignaleerd en doorgegeven aan gemeente of politie. In diverse wijken zijn particuliere buurtpreventieprojecten opgezet, met groepsapps en in 1 wijk een buurtwacht voor toezicht. Deze projecten worden ondersteund door de gemeente. De gemeente plaatst op aanvraag borden voor de groepsapps. Deze bevorderen de zichtbaarheid van de buurtpreventie.

Keurmerken Veilig Ondernemen
Sinds begin 2018 zijn zes bedrijventerreinen in de gemeente aangesloten bij het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Mogelijk sluit Park15 hier op een later moment bij aan. De keurmerken zijn

onder meer van belang in het kader van doorgeven van signalen aan de gemeente op het gebied van handhaving. Ze bevorderen de samenwerking en integrale aanpak van de verschillende partijen. Als er bepaalde zaken worden geconstateerd wordt in onderling overleg bekeken wie het beste kan optreden, bijvoorbeeld de politie of een Boa, of dat ondernemers elkaar aanspreken. Het KVO-bedrijventerreinen wordt niet doorgezet in 2021. De overlegstructuur over de veiligheid op de bedrijventerreinen blijft in stand.

Lean-traject Handhaving
Om de kwaliteit van werkprocessen Handhaving verder te verbeteren is in 2017 gestart met een Lean-traject Handhaving. Knelpunten zijn geïnventariseerd en verbeteringen zijn doorgevoerd, onder andere door optimaliseren en uniformeren van (werk)processen en de omslag naar digitaal werken. Inmiddels wordt vrijwel volledig digitaal gewerkt waardoor de focus is verschoven naar het optimaliseren van de digitale werkprocessen.

Digitaal toezicht en handhaving
In de afgelopen jaren is de omslag gemaakt naar digitaal toezicht en handhaving. Zoals ook in de tussenevaluatie van 2018 werd geconcludeerd is het mogelijk gemaakt om op een efficiëntere wijze te werken.

Nieuwe ontwikkelingen

<u>Omgevingswet</u>
Het kabinet wil het omgevingsrecht vereenvoudigen en samenvoegen in één Omgevingswet. Ook voor toezicht en handhaving heeft dit gevolgen. Doelstellingen van de nieuwe wet zijn onder andere vermindering van regels, besparing van kosten, kortere procedures en grotere keuzevrijheid voor inwoners en ondernemers.
Grotere lokale bestuurlijke afwegingsruimte, integratie op plan- en beleidsniveau, een integrale beoordeling van de leefomgeving (milieu, duurzaamheid, natuurbescherming, welstand, gezondheid, infrastructuur), intensieve participatie en verregaande automatisering, worden belangrijke elementen in deze wet. Om de wet goed te laten werken zijn adequaat databeheer en gegevensontsluiting essentieel.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet is enkele malen uitgesteld en staat vooralsnog (op basis van de informatie die nu aanwezig is) gepland op 1 januari 2022. Mogelijk dat deze datum opnieuw wordt uitgesteld.

<u>Wet Kwaliteitsborging (Wkb)</u>
De Wet Kwaliteitsborging voorziet in een nieuw privaat stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen, dat gefaseerd wordt ingevoerd. De inwerkingtreding is voorzien gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, vooralsnog per 1 januari 2022.

De preventieve toets aan het Bouwbesluit en het toezicht op de bouwtechnische uitvoering, wordt voor vele categorieën bouwwerken overgeheveld van het publieke naar het private domein. Het toezicht gaat hierdoor veranderen.

Omgevingsvisie
Op 1 oktober 2019 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Overbetuwe 2040 vastgesteld. De Visie bevat de integrale koers en ambities van de gemeente Overbetuwe voor de fysieke leefomgeving voor de periode tot en met 2040. De Omgevingsvisie is er primair op gericht om de kwaliteit van het leefmilieu te behouden en waar mogelijk te versterken. Samenwerking tussen verschillende partijen staat centraal en is noodzakelijk om deze doelen te bereiken.

Vaststellen beleidsstukken
De volgende beleidsstukken zijn vastgesteld:

- Landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999 (d.d. 2013) - 14bw000289
- Beleidsregel dwangsommen 2014 - 14int02971
- Milieujaarplan ODRA 2013-2014 - 13bw000137
- Werkprogramma ODRA 2015 - 15ink08504
- Werkprogramma ODRA 2016 - 16int01496
- Werkprogramma ODRA 2017 - 17bes00566
- Werkprogramma ODRA 2018 - 18ink01921
- Werkprogramma ODRA 2019 – 18ink18689
- Werkprogramma ODRA 2020 – 19ink20043
- Meerjarenverslag fysieke leefomgeving 2014-2016 -17bes00567
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2014-2015 - 14int00171
- Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 -17bes00568
- Verordening 'Kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht' voor taken die bij de ODRA zijn belegd -16rb000047
- Interventiebeleid Drank- en horecawet 2013 – 14int01177
- Regionaal Hennepconvenant 25-08-2014 – 14uit21920
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2015 – 15bb00007
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2017 - 17bb00017
- Beleidsregel bestuurlijke sancties artikel 13b Opiumwet gemeente Overbetuwe 2019 – 19bb00014

Kwantitatieve gegevens
Om een beeld te schetsen over de kwantitatieve ontwikkelingen in de handhaving van het omgevingsrecht zijn in onderstaande tabel de aantallen handhavingsverzoeken en klachten/meldingen weergegeven. Daarbij wordt de kanttekening gemaakt dat de gegevens over het jaar 2020 slechts betrekking hebben op zaken tot en met oktober.

	handhavingsverzoeken	Klachten/meldingen	Dhw, ontruimingen, etc.	totaal
2018	33	85	11	129
2019	18	62	10	90
2020	10	40	8	58

Van de verzoeken en meldingen uit 2020 is bekeken met welke prioriteit uit het handhavingsbeleid de zaak correspondeert. Van de 50 zaken hebben er 11 een hoge-, 19 een gemiddelde- en 20 een lage prioriteit.
Daarnaast is voor diezelfde zaken gekeken naar de verhouding proactieve versus reactieve handhaving. Handhavingsverzoeken zijn per definitie reactief. Onder "klachten/meldingen" vallen ook ambtshalve constateringen die zijn gedaan door toezichthouders of door ketenpartners zoals de Politie en de veiligheidsregio. Van de 40 meldingen zijn er 17 zaken gebaseerd op ambtshalve constateringen en 23 op basis van externe klachten of meldingen. In totaal kan dus worden geconcludeerd dat er over de beoordeelde periode hoofdzakelijk reactief is gehandhaafd.

In voorgaande gegevens zijn de meldingen die door de Boa's zijn behandeld niet meegenomen. Die gegevens worden afzonderlijk geregistreerd in City Control (wordt gebruikt door de Boa's) en in InProces (voorheen CiVision Makelaar; wordt gebruikt door KCC). Hieronder staan de aantallen meldingen die in de afgelopen jaren door de Boa's zijn behandeld:

Vanuit City control

	Sancties	Waarschuwingen	Totaal
2018	1966	399	2365
2019	319	89	408
2020 (t/m 30-10)	67	97	164

*N.B. de uitschieter in 2018 wordt m.n. veroorzaakt door een hoog aantal geconstateerde parkeerovertredingen in dat jaar

**N.B. de cijfers over 2020 bevatten een zevental sancties die betrekking op de corona-crisis. Verder is er gedurende de corona-crisis vooral ingezet op het informeel aanspreken van inwoners i.p.v. dat er direct is overgegaan tot de oplegging van sancties.

Vanuit InProces

	Meldingen
2018	Niet bekend[3]
2019	3728
2020	3826

[3] Informatie is niet meer aanwezig

5. Bevindingen vanuit vragenlijst

Opstellen beleid

In het handhavingsbeleid zijn 7 doelstellingen opgenomen. Niet bij alle 7 doelstellingen is er een duidelijke relatie met de prioriteitenmatrix. Niet alle genoemde doelstellingen hebben een hoge prioriteit gekregen in de prioriteitenmatrix.

De doelstellingen zijn slechts gedeeltelijk SMART geformuleerd. Met name het meetbaar maken van de doelstellingen, heeft niet altijd plaatsgevonden.
Er wordt gedeeltelijk aan de materiële en formele eisen uit de wet- en regelgeving voldaan. In de wetgeving staan voorschriften waar het handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma aan moeten voldoen. Hier wordt niet volledig aan voldaan.

In het beleid is geen uitdrukkelijke koppeling gemaakt met de Landelijke Handhavingsstrategie. Er wordt niet geheel voldaan aan de eisen uit de Wet VTH. Ook is de positie van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) maar beperkt beschreven.

Er is in de huidige beleidsregel voor gekozen om zowel het beleidsterrein fysieke leefomgeving als openbare veiligheid onder te brengen in één beleidsstuk met eenzelfde systematiek. Hier bestaan wel uitzonderingen op. Denk daarbij aan de handhaving op basis van de Opiumwet en de Drank- en Horecawet.

Het raadsbesluit heeft het normale politieke besluitvormingsproces doorlopen. Het beleid is gepubliceerd op de website. Vanuit het bedrijvenloket zijn ondernemers en instellingen niet op een actieve wijze geïnformeerd over het handhavingsbeleid. Voor zover bekend, zijn ook de inwoners niet op een actieve wijze geïnformeerd over het handhavingsbeleid. Bij het evalueren van het uitvoeringsprogramma 2014-2015,zijn wel actief afgevaardigden van verschillende disciplines betrokken, die bij de handhaving een rol spelen.

Uitvoeren beleid
De cyclus zoals beschreven in het handhavingsbeleid wordt deels gevolgd, maar met vertraging. Er wordt niet jaarlijks een uitvoeringsprogramma, evaluatie uitvoeringsprogramma, rapportage over het beleid en jaarverslag fysieke leefomgeving opgesteld. Het laatste uitvoeringsprogramma is vastgesteld in 2017.

In de uitvoeringsprogramma's worden de activiteiten slechts op hoofdlijnen beschreven. De hoge prioriteiten worden wel benoemd, maar er wordt niet concreet beschreven welke activiteiten ondernomen worden. In de uitvoeringsprogramma's worden de prioriteiten niet nader uitgewerkt. In het uitvoeringsprogramma wordt project-/themagebonden handhaving wel benoemd, maar ook dit is op hoofdlijnen. Er wordt ervaren dat handhaving vooral reactief is. Dit komt tot op zekere hoogte ook naar voren in de beoordeling van de kwantitatieve gegevens.

Uit de vragenlijsten komt naar voren dat zowel intern als extern wordt ervaren dat de doorlooptijden van dossiers niet altijd op het gewenste niveau liggen.

Er is wel inzicht in het aantal zaken, maar niet in de bestede uren per handhavingstaak en uitgevoerde thema's.

De uitvoering van milieutaken ligt bij ODRA. ODRA stelt jaarlijks werkprogramma's vast, inclusief een lijst met te controleren bedrijven (inrichtingen). Deze lijst is gebaseerd op een risicoanalyse. ODRA

Levert driemaal per jaar een partnerrapportage aan waarmee de gemeente wordt geïnformeerd over de voortgang. Daarnaast zijn er werkafspraken gemaakt over onderlinge afstemming van werkzaamheden op dossierniveau.

Begroting, personele bezetting en beleidstukken
In de begroting zijn structureel middelen beschikbaar voor de uitvoering van het handhavingsbeleid (boa's, toezicht en handhavingsjuristen).
Daarnaast zijn er eenmalig beschikbare gestelde middelen voor projecten (BAG-terugmeldingen en strijdige bewoning).

In het handhavingsbeleid zelf staan geen concrete aanknopingspunten voor het financiële kader. In het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2017 is nog wel stilgestaan bij de beschikbare capaciteit. Nadien zijn geen uitvoeringsprogramma's meer vastgesteld. Een (recente) analyse van de benodigde capaciteit in relatie tot de hoeveelheid werk ontbreekt derhalve.

Collega's van Team Omgeving worden wel betrokken bij nieuw beleid, maar de handhaafbaarheid van nieuw beleid krijgt niet altijd voldoende aandacht. Bij bestudering van enkele beleidsstukken, blijkt dit ook. Toezicht en handhaving is nog niet in alle relevante beleidsstukken opgenomen.

6. Aanbevelingen

Opstellen beleid

1. Formuleer bij een nieuw op te stellen Handhavingsbeleid de doelstellingen zodanig, dat je ze aan de hand van objectieve maatstaven kunt meten (waarbij de link wordt gelegd met het behalen van maatschappelijke doelstellingen). Hierdoor wordt het makkelijker om te evalueren of de doelstellingen uit het beleid ook daadwerkelijk behaald zijn of dat tussentijds moet worden bijgestuurd.

2. Leg een duidelijk verband tussen de doelstellingen uit het Handhavingsbeleid en de prioriteitenmatrix. Dit zou je kunnen doen, door per prioriteit aan te geven, met welke doelstelling deze prioriteit verband houdt. Zo maak je inzichtelijk of de bepaalde prioriteiten wel passen bij de benoemde doelstellingen. Richt het beleid in op daadkrachtige handhaving die past bij de geconstateerde overtredingen. Besteed in het handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma aandacht aan onderwerpen waarop proactief gehandhaafd wordt en werk dit concreet uit. Zorg dat de handhavingscapaciteit meebeweegt met ontwikkelingen vanuit de regelgeving en in de maatschappij. Maak capaciteit vrij die specifiek wordt ingezet voor planmatige handhaving van hoog geprioriteerde handhavingstaken.

3. Maak beter inzichtelijk hoe lopende zaken zich verhouden tot de prioriteitenmatrix. Neem dit ook mee in de vormgeving van nieuwe VTH-software (opvolger van SquitXO).

4. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma en nieuwe handhavingsbeleid, moeten de wettelijke kaders gevolgd worden. De wettelijke kaders geven duidelijk aan, aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Maak inzichtelijk aan welke materiële en formele eisen voldaan moet worden en handel hiernaar. Onderzoek daarbij ook of het wenselijk is om vast te houden aan een uniforme opzet voor verschillende beleidsterreinen of dat het voor de praktijk beter is om hierin differentiatie aan te brengen (bijvoorbeeld tussen handhaving fysieke leefomgeving enerzijds en openbare orde en veiligheid anderzijds).

5. Neem bij implementatie van het nieuw op te stellen beleid de communicatie met inwoners, instellingen en ondernemers mee. Geef hierin duidelijk aan hoe je gaat communiceren en hoe je hen erbij betrekt. Betrek daar team communicatie bij. Bedenk daarbij dat publiceren op een website geen actieve communicatie is.

Uitvoeren beleid

6. Draag er zorg voor, dat datgene wat wordt opgenomen in het beleid, ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd (zoals het jaarlijks opstellen van een uitvoeringsprogramma, jaarverslag fysieke leefomgeving).

   Het uitvoeringsprogramma moet voor aanvang van het nieuwe jaar klaar zijn. Dit betekent dat je de evaluatie van het lopende jaar niet mee kunt nemen, maar alleen kunt gebruiken om gedurende het jaar bij te sturen. Alleen zo krijg je een dynamische cyclus.

7. Geef duidelijk aan waar de taken en verantwoordelijkheden liggen voor het opstellen van het beleid, het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het evalueren van het beleid en uitvoeringsprogramma.

8. Benoem in het uitvoeringsprogramma niet alleen de prioriteiten, maar benoem de daadwerkelijke activiteiten die je gaat ondernemen. Voorkom hierbij herhalingen.

9. In het uitvoeringsprogramma moet verwezen worden naar de projectplannen (nadere uitwerking van projectmatige handhaving).

10. Gebruik programma's als Squit XO, City Control en InProces om inzicht te krijgen in de aantallen, maar vooral ook in de onderwerpen van de handhavingstaken. Zo krijg je inzicht of je met de juiste prioriteiten bezig bent, of dat je voornamelijk met lagere prioriteiten bezig bent.

Begroting, personele bezetting en beleidsstukken

11. Neem de personele bezetting op hoofdlijnen op in het beleid, en zet de uitwerking hiervan in de uitvoeringsprogramma's en evaluatie.

12. Zorg dat toezicht én handhaving onderdeel gaan uitmaken van de relevante beleidsstukken. Neem de handhaafbaarheid van nieuw beleid mee. Zorg dat het beleid hierbij leidend is en niet de beschikbare capaciteit bij handhaving.

Overige

13. Realiseer – waar mogelijk – koppelingen tussen de diverse systemen (bijvoorbeeld InProces en Squit XO, Corsa en City-Control) om nog efficiënter te kunnen werken.

14. Onderzoek welke invloed nieuwe wetgeving heeft op het vast te stellen handhavingsbeleid (bijvoorbeeld Wet Wkb, Omgevingswet).